

Силабус курсу «Міжкультурні комунікації»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма «Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища»

Рік навчання: , Семестр:
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

Бучинська Тетяна Володимирівна, к.е.н., старший викладач
кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація

buchynska@yahoo.com, +38(067)3530787

Опис дисципліни

Мета дисципліни – оволодіти комплексом знань про сутність та зміст міжкультурної комунікації. Сформувати «мультикультурну» особистість в полікультурному середовищі. Навчити студентів коректному спілкуванню при міжкультурних контактах, самостійно аналізувати та уникати міжособистісних конфліктів в процесі спілкування з представниками інших культур. Вміти орієнтуватися в лінгвокультурному середовищі; співвідносити соціокультурні цінності та норми в процесі спілкування між представниками різних держав, народів, етносів; володіти різними стилями та моделями поведінки при спілкуванні; визначати стратегію поведінки в незнайомих культурних співтовариствах; долати комунікаційні бар'єри в різних життєвих ситуаціях; почувати себе впевненому при міжкультурних контактах не дивлячись на упередженість та етнокультурну стереотипність, читати «мову тіла» при міжкультурному спілкуванні. Вміти безконфліктно керувати в складній атмосфері культурних відмінностей. Володіти елементарними навичками підтримувати діалог професійного спрямування враховуючи міжетнічні відмінності; укладати колективні угоди, договори, контракти з високим ступенем міжкультурної коректності; дотримуватись толерантної моделі поведінки в процесі ділових контактів з іноземними партнерами; вести чемно та ввічливо діалог в рамках Інтернет-комунікації дотримуючись правил мовленнєвого етикету.

Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про основні концепції предмету та головні підходи до міжкультурної комунікації; проаналізувати зміни, які відбулися у характері розвитку МК за період її існування як академічної дисципліни. Ознайомитися з методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних сферах людської життєдіяльності, особливо економічної; сформувати бікультурну особистість, що спроможна поділяти культурні погляди, цінності та норми інших національних та етнічних спільнот; обирати поведінкові сценарії у прийнятті соціокультурного контексту комунікантів.

Структура курсу

Години (лек./сем)	Тема	Результати навчання
3 / 2	Тема 1. Міжкультурна комунікація як академічна дисципліна.	Знати і розуміти предмет, базові категорії та поняття навчальної дисципліни; теоретичні основи, значення та роль МК при культурних контактах; розуміти полікультурний характер сучасного світу; визначити змістовні відмінності міжкультурної комунікації від інших форм комунікативного процесу.
3 / 2	Тема 2. Поняття «культура» та її роль вміжкультурній комунікації.	Виокремити сучасні підходи до інтерпретації культури в міжкультурній комунікації; показати шляхи засвоєння особистістю культури, вміти виявляти специфіку «чужорідної» культури, розуміти процес акультурації та причини появи «культурного шоку».
3 / 2	Тема 3. Проблема «чужорідності» культури та етноцентризм	Розглянути основні відмінності культур та проаналізувати сучасні зміни культури в епоху глобалізації; показати значення культурних змін для взаємодії культур; показати необхідність виховання толерантної особистості.
3 / 1	Тема 4. Динаміка культури. Культурна глобалізація сучасного світу	Показати нові типи, види, форми та моделі комунікації; навчити схоплювати особливості міжособистісної комунікації в культурах Заходу та Сходу.
3 / 2	Тема 5. Комунікативний аспект міжкультурної комунікації.	Вміти демонструвати здатність ефективної комунікації, долаючи комунікативні бар'єри; навчитися використовувати різні засоби та прийоми комунікаційних стратегій; презентувати результати проведених досліджень в рамках міжкультурної комунікації у вигляді есе, презентацій, конспектів; опанувати вмінням проявляти увагу і толерантність до іншої (ї інакшої) думки у процесі комунікації.
4 / 1	Тема 6. Вербальна комунікація в контексті міжкультурної взаємодії.	Опанувати вмінням розуміння вербального спілкування представників різних культур; вміти логічно, послідовно та аргументовано усно і письмово висловлювати міркування щодо основних аспектів міжкультурної комунікації в контексті сучасного глобалізаційного простору.
4 / 2	Тема 7. Специфічність невербальної комунікації в міжкультурній взаємодії	Набути навичок невербального спілкування; навчитися читати «мову тіла» для успішного ведення бізнес діяльності.
3 / 1	Тема 8. Міжкультурне спілкування у міжнародному аспекті (Арабська, Азійська, Американська моделі спілкування у європейських країнах).	Навчитися розуміти крос-культурні відносини в системі бізнес діяльності Арабських, Азійських, Європейських країн; вміти застосовувати різні види та моделі комунікативної поведінки у різних ситуаціях - від професійних до світських; використовувати доцільні комунікативні стратегії в мовленнєвому спілкуванні; навчитися користуватися набутими знання з міжкультурної комунікації при введенні ділових переговорів, зустрічах, презентаціях та у сфері трудових відносин; вміти толерантно ставитися до представників інших культур не дивлячись на їхні національні цінності, норми, правила та переконання.

Літературні джерела

1. Білий О. В. Глобалізація і культурна ідентичність: український вимір. Київ : Наукова думка, 2018. 276 с.
2. Гавриш М. М. Невербальна комунікація: мовчання як соціальний знак *Matusch.* Мова і суспільство. 2015. Вип. 6. С. 97-102.
3. Гродська Е. Б. Глобалізація і культурна ідентичність: два вектори глобалізаційних процесів. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» . 2017. № 3(1). С. 40-43.
4. Колінько М. В. Міжкультурна комунікація: топологічний вимір : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 343 с.
5. Кравець М. С. Культурологія. Розвиток культури в інформаційному вимірі : підручник. - Львів : Новий Світ-2000, 2019. 259 с.
6. Кучеренко О. Ф., Греул О. О. Вербальна та невербальна міжкультурна комунікація у процесі навчання арабських студентів. Викладання мов у вищ. навч. закл. освіти на сучас. етапі. Міжпредмет. зв'язки : наук. дослідж., досвід, пошуки: зб. наук. пр. 2016. Вип. 29. С. 70-79.
7. Лакуша Н. М. Культурна глобалізація вищої освіти: перспектива чи загроза? Постнекласичні дослідження. 2016. № 33. С. 167-177.
8. Макарук Л. Синтез вербальних та невербальних засобів у сучасній англійській комунікації. Актуальні питання іноземної філології. 2015. № 2. С. 138-142
9. Махній М. Етнопсихологія і міжкультурна комунікація. Чернігів, 2015. 255 с.
10. Нікітенко В. О. Освіта, культура і туризм як чинники креативного розвитку особистості в умовах інноваційно-інформаційного суспільства : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 334 с.
11. Пілішек С. О. Міжкультурне спілкування як складова професійного спілкування іноземною мовою у міжкультурному середовищі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. 2016. вип. 141. С. 163-166.
12. Святненко І. О. Гендерна культура України: культурологічний та соціо-системологічний аспекти : монографія. Київ : Меркьюрі-Поділля, 2020. 386 с.
13. Струтинський Б. Д. Інформаційно-культурна глобалізація як феномен сучасного стану цивілізаційних трансформацій. Мистецтвознавчі записки. 2019. вип. 35. С. 66-71.
14. Ушакова Н. І. Міжкультурна комунікація в університетському освітньому просторі : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 230 с.
15. Уцаповська І. В. Етнокультурне маркування невербальних кодів простору та часу. Філол. трактати. 2016. 8, № 2. С. 160-165.
16. Фабрика А. А. Культурна глобалізація на сучасному етапі: ключові тенденції. Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. 2015. № 2. С. 130-134.
17. Хашиєва Л. В. Колективні ідентичності в глобальному суспільстві: конкуренція альтернативних моделей. Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Сер. Філософія. 2015. № 4. С. 73-79.
18. Харченко І. І. Культура професійної комунікації майбутніх фахівців з економіки та шляхи її формування в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти : монографія. Суми : Цьома С. П., 2019. 406 с.
19. Чікарькова М. Сучасна культура. Проблеми аксіології і термінології : монографія. Київ : Вид. дім Дмитра Бурого, 2018. 238 с.
20. Suyunova G. S. Interethnic and intercultural communications: extra-linguistic aspect. GISAP. Philological sciences. 2014. № 5. С. 9-11.
21. Zotova-Sadylo O. Intercultural communicative skills: progress analysis. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2019. Вип. 5. С. 33-39.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) - тестування, розв'язки задач	30
Модуль 2 (теми 5-8) - теоретичні питання, розв'язки задач	40
Модуль 3 (КПІЗ) - мультимедійна презентація, реферат	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом